

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ταχ. Δ/ση : Μέρλιν 5 (6^{ος} όροφος)
Τ.Κ. : 106 71, Αθήνα
Τηλ. : 2107546645
Email : dioikitis.dam@minfin.gr

ΠΡΟΣ:
**Γραφείο Αναπληρωτή
Υπουργού Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών**

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αρ. 2774/02.02.2026 Ερώτηση του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με τίτλο «700 εκατ. ευρώ από 60 δράσεις ΕΣΠΑ για ψηφιακά, μόλις 8 εκατ. Ευρώ η δαπάνη»

Σχετ.: Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με αρ. 2774/02.02.2026

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, αναφορικά με το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027 (Just Transition Development Programme 2021-2027), σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (Πρόγραμμα ΔΑΜ) αποτελεί ένα νεοσύστατο Πρόγραμμα της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ 2021-2027. Ως εκ τούτου ξεκίνησε από μηδενική βάση χωρίς συνδεδεμένα έργα την προηγούμενη περίοδο εφαρμογής του ΕΣΠΑ 2014-2020. Σημειώνεται ότι το συγκεκριμένο Πρόγραμμα έλαβε έγκριση από την Ευρ. Επιτροπή τον Ιούνιο του 2022 και οι πρώτες προσκλήσεις του εκδόθηκαν το Δεκέμβριο του 2022.

Παράλληλα, πρόκειται για ένα Πρόγραμμα που καλείται να χρηματοδοτήσει έργα με σύνθετο και πολυεπίπεδο θεματικό αντικείμενο (ενδεικτικά: ιδιωτικές επενδύσεις, καινοτομία, δράσεις ενεργειακού χαρακτήρα, δράσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα, δράσεις ενίσχυσης των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, ολοκληρωμένες εδαφικές στρατηγικές) που στοχεύουν στην παραγωγική αναδιάρθρωση των τοπικών οικονομιών στις επηρεαζόμενες περιοχές.

Σε αυτό το πλαίσιο, έως σήμερα έχουν ήδη ενεργοποιηθεί σημαντικές δράσεις σε όλες τις Προτεραιότητες του Προγράμματος, ενώ με την έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Προγράμματος που πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2025 αντιμετωπίζονται πλέον με αποτελεσματικότερο τρόπο οι νέες προκλήσεις και αλλαγές που επήλθαν κατά τον χρόνο που μεσολάβησε μεταξύ της Έγκρισης και Έναρξης υλοποίησης του Προγράμματος (2022) και του χρόνου της Ενδιάμεσης Επανεξέτασης (2025).

Επιπλέον, προκειμένου να ενημερωθούν οι δικαιούχοι του Προγράμματος και ο επιχειρηματικός κόσμος στις περιοχές Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, έχουν πραγματοποιηθεί ενημερωτικές εκδηλώσεις με στόχο την βέλτιστη κινητοποίηση και τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα των τοπικών φορέων, των δυνητικών δικαιούχων και των ωφελούμενων.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, το **Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027** **εξελισσεται αναμφίβολα με σαφή δυναμική επιτάχυνσης, γεγονός που αποτυπώνεται και στα στοιχεία που καταγράφουν την πρόοδο της υλοποίησης έως το τέλος Ιανουαρίου 2026 (στοιχεία 30.1.2026):**

- Οι **συνολικές εντάξεις πράξεων** στο Πρόγραμμα ΔΑΜ ανήλθαν σε **1,026 εκατ. ευρώ (63%** του Προγράμματος), εκ των οποίων **451,2 εκατ. ευρώ** πραγματοποιήθηκαν **εντός του έτους 2025**, γεγονός που καταδεικνύει τη σημαντική επιτάχυνση υλοποίησης.
- Οι **νομικές δεσμεύσεις (συμβάσεις) έργων** ανέρχονται σε **663,6 εκατ. ευρώ (41%** του Προγράμματος), γεγονός που αποτυπώνει την πραγματική κινητοποίηση των διαθέσιμων πόρων και τη πορεία υλοποίησης των ενταγμένων έργων.
- Οι **εκταμιεύσεις** που έχουν πραγματοποιηθεί από το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027 ανέρχονται συνολικά σε **131,4 εκατ. ευρώ**, ενώ ποσό **93,8 εκατ. ευρώ** καταβλήθηκε στους δικαιούχους του Προγράμματος εντός του τελευταίου έτους 2025.

Τα ανωτέρω στοιχεία επιβεβαιώνουν τη θετική πορεία υλοποίησης του Προγράμματος ΔΑΜ, την αποτελεσματική απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων και τη διασφάλιση της έγκαιρης επίτευξης –και υπέρβασης– των δημοσιονομικών στόχων, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη στήριξη των περιοχών Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (περιοχές ΕΣΔΙΜ: Δυτική Μακεδονία, Μεγαλόπολη, Κρήτη, Νησιά Βορείου & Νοτίου Αιγαίου).

Η σημαντική αυτή ενεργοποίηση του Προγράμματος οφείλεται κυρίως στην ένταξη νέων πράξεων κρατικών ενισχύσεων, κατά το τελευταίο έτος χρηματοδότησης, στην Προτεραιότητα 1 «Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας», π/υ **442 εκατ. ευρώ**, με τις δαπάνες (αποδεκτό διαχείρισης) τους να ανέρχονται στα **67,7 εκατ. ευρώ**.

Συγκεκριμένα, τα στοιχεία υλοποίησης του Προγράμματος ΔΑΜ για τις αντίστοιχες κατηγορίες δράσεων που παρατίθενται στον σχετικό πίνακα της παρούσας επερώτησης, είναι τα εξής:

I. Στην Προτεραιότητα 1 του Προγράμματος ΔΑΜ: «Δράσεις Ενίσχυσης και Προώθησης Επιχειρηματικότητας»

- Κατηγορία Δράσης 1.1 “**Έρευνα - καινοτομία - προηγμένες τεχνολογίες**”:
Έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται πράξεις **π/υ Δημόσιας δαπάνης (ΔΔ) 69,4 εκ. ευρώ** και οι πληρωμές ανέρχονται σε **4,3 εκ. ευρώ ΔΔ**.
- Κατηγορία Δράσης 1.3 “**Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας**”:
Έχουν ενταχθεί και υλοποιούνται πράξεις **π/υ ΔΔ 48 εκ. ευρώ**, με πληρωμές ύψους **Δ.Δ. 2,1 εκ. ευρώ**.
Στο σύνολο των ανωτέρω Δράσεων, έχουν ενταχθεί συνολικά **7 πράξεις** συνολικού ύψους **Δ.Δ. 117,4 εκ. ευρώ**, με υλοποιηθείσες δαπάνες (αποδεκτό διαχείρισης) **6,4 εκ. ευρώ**.

II. Στις Προτεραιότητες 2 (Ενεργειακή Μετάβαση- Κλιματική Ουδετερότητα) και 5Α (Προτεραιότητα Νοτίου Αιγαίου) του Προγράμματος ΔΑΜ εντάσσονται οι Κατηγορίες Δράσεων:

- 2.1 “**Ενεργειακή αποδοτικότητα**” στο πλαίσιο της οποίας έχουν εκδοθεί δύο

προσκλήσεις για:

- α) «Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας των Δημοσίων Υποδομών (Μεταφερόμενα έργα)», π/υ 8,3 εκ. ευρώ, με τις εντάξεις να ανέρχονται σε 9,3 εκ. ευρώ και
 - β) «Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτηρίων ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού Περιοχών ΕΣΔΙΜ», π/υ 40 εκ. ευρώ. Οι προτάσεις που έχουν υποβληθεί την εν λόγω πρόσκληση βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης.
- 2.2 **“Καθαρή Ενέργεια”** στο πλαίσιο της οποίας έχουν ήδη εκδοθεί επτά (7) προσκλήσεις συνολικού π/υ 222,13 εκ. ευρώ στους παρακάτω τομείς:
 - α) «Στήριξη ενεργειακών κοινοτήτων για την ανάπτυξη δράσεων αυτοπαραγωγής (ενεργειακές κοινότητες)», π/υ πρόσκλησης 41,8 εκ. ευρώ. Στην εν λόγω δράση έχουν ενταχθεί δύο (2) πράξεις π/υ ένταξης 11,8 εκ. ευρώ.
 - β) «Εγκατάσταση αντλιών θερμότητας για θέρμανση / ψύξη στη Δυτική Μακεδονία», π/υ πρόσκλησης 12,13 εκ. ευρώ. Στην εν λόγω δράση έχει ενταχθεί μία (1) πράξη π/υ ένταξης 12,13 εκ. ευρώ.
 - γ) «Πράσινες και έξυπνες πόλεις», π/υ πρόσκλησης 28,2 εκ. ευρώ, στην οποία αναμένεται η υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης έως 26.2.2026 (ημ/νία λήξης πρόσκλησης).
 - δ) τέσσερις (4) προσκλήσεις για την «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση/ υφιστάμενων μικρομεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης σε περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας & Μεγαλόπολης», συνολικού π/υ προσκλήσεων 140 εκ. ευρώ. Έχουν ενταχθεί δύο (2) επιχειρηματικά σχέδια νέων και υπό σύσταση μεγάλων επιχειρήσεων π/υ Δ.Δ. 25,4 εκ. ευρώ, ενώ οι υπόλοιπες 31 προτάσεις χρηματοδότησης (π/υ 155,2 εκ. ευρώ) που υποβλήθηκαν βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης.
 - 2.3 **“Έξυπνη Ενέργεια”**: Στο πλαίσιο της εν λόγω κατηγορίας δράσης βρίσκεται σε στάδιο ωρίμανσης η εξειδίκευση της δράσης «Ηλεκτροκίνηση συμπεριλαμβανομένων σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων» στις χερσαίες και νησιωτικές περιοχές ΔΑΜ, π/υ 5,3 εκ. ευρώ.

III. Στις Προτεραιότητες 5 (Οργανωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας) και 5Α (Προτεραιότητα Νοτίου Αιγαίου) του Προγράμματος ΔΑΜ εντάσσονται οι Κατηγορίες Δράσεων:

- **5.1 “Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές”**, στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκαν τον Ιανουάριο 2026 δύο (2) προσκλήσεις για την υλοποίηση:
 - α) «Έργων βιώσιμης κινητικότητας στο πλαίσιο των ΟΧΕ της Περιφέρειας Κρήτης», π/υ 3,7 εκ. ευρώ και ημερομηνία λήξης πρόσκλησης 31.12.2026,
 - β) «Έργων προστασίας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς στο πλαίσιο των ΟΧΕ Λιμνών και Ποταμών Δυτικής Μακεδονίας και Δήμου Μεγαλόπολης», π/υ 17 εκ. ευρώ και ημερομηνία λήξης πρόσκλησης 31.12.2026.

- **5.2 “Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για Greco Islands”**, στο πλαίσιο της οποίας έχει εξειδικευθεί η δράση “Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων ΟΤΑ Α' βαθμού στα GReco Islands των Περιφερειών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου”, π/υ 10 εκ. ευρώ, για την οποία πρόκειται να εκδοθεί το επόμενο διάστημα σχετική πρόσκληση.

IV. Προτεραιότητα 7 του Προγράμματος ΔΑΜ: «Στήριξη κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς (STEP)»

Εντός του Α εξαμήνου 2026, αναμένεται να εκδοθεί Πρόσκληση για την Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων (δράσεις Κρατικής Ενίσχυσης) σε στρατηγικούς τομείς (STEP), π/υ περίπου 60 εκ. ευρώ. Θα ενισχυθούν προτάσεις χρηματοδότησης που εστιάζουν σε καινοτόμες – κρίσιμες τεχνολογίες, τεχνολογίες αιχμής (όπως ψηφιακές, βιοτεχνολογικές, μικροηλεκτρονική), στρατηγικές αλυσίδες αξίας της Ε.Ε., κ.ά.

Επιπλέον, έχει ήδη εξειδικευθεί η δράση «Ανάπτυξη δεξιοτήτων και Καινοτομίας για τη στήριξη της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης στους στρατηγικούς τομείς (STEP)», π/υ 40 εκ. ευρώ, για την οποία αναμένεται η δημοσίευση σχετικής πρόσκλησης το αμέσως επόμενο διάστημα.

Οι διαχειριστικές διαδικασίες που προβλέπονται για ένα νέο και πολυεπίπεδο Πρόγραμμα όπως το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027, δεν έχουν αναχαιτίσει τη σταθερά ανοδική πορεία υλοποίησής του με στόχο την επιτυχή ολοκλήρωσή του. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε στοχευμένες ενέργειες που συστηματικά προγραμματίζει και υλοποιεί η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος με σκοπό την ενίσχυση και προώθηση της επιχειρηματικότητας σε όλες τις περιοχές Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, για την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων και ωφελούμενων, όπως οι:

- Δράσεις δημοσιότητας όπως αναρτήσεις ηλεκτρονικών φυλλαδίων, web banners και δελτία τύπου σε περισσότερες από 130 πανελλαδικές και τοπικές ιστοσελίδες και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, υλοποίηση roadshows και καμπάνιες ενημέρωσης, κοινωνικά μηνύματα, TV spot, σε πάνω από 15 τηλεοπτικά κανάλια και 10 τοπικά έντυπα, καθώς και διαφημιστική καμπάνια για το Ταμείο Χαρτοφυλακίου, με στόχο την προβολή των χρηματοδοτικών κινήτρων προς τις επιχειρήσεις.
- Δράσεις για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας τόσο της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος ΔΑΜ όσο και των δικαιούχων του Προγράμματος, οι οποίες στοχεύουν μεταξύ άλλων στην ωρίμανση των έργων, στην επίσπευση όλων των απαιτούμενων ενεργειών για την ενεργοποίηση και επίτευξη των προγραμματικών δράσεων, στόχων και επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων, οι οποίες έχουν ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος ΔΑΜ (Προτεραιότητα 6) και υλοποιούνται μέσω εξωτερικών συμβούλων.

Με εκτίμηση

Ο Διοικητής της ΕΥ ΔΑΜ

Πελοπίδας Καλλιρίης